

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA**

**mint felülvizsgálati bíróság**

**Gfv. IX.30.311/2009/8.szám**

**A Magyar Köztársaság nevében!**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Németthy Éva ügyvéd, valamint dr. Zombor Péter ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, VIII. rendű, IX. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **X. rendű, XI. rendű, XII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XV. rendű, XVI. rendű, XVII. rendű, XVIII. rendű, XIX. rendű, XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű, XXIII. rendű, XXIV. rendű, XXV. rendű, XXVI. rendű, XXVII. rendű, XXVIII. rendű, XXIX. rendű, XXX. rendű, XXXI. rendű, XXXII. rendű, XXXIII. rendű, XXXIV. rendű, XXXV. rendű, XXXVI. rendű, XXXVII. rendű, XXXVIII. rendű**, dr. Fodor András ügyvéd által képviselt **XXXIX. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **XL. rendű, XLI. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **XLII. rendű, XLIII. rendű, XLIV. rendű, XLV. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **XLVI. rendű**, a dr. Sóczó Réka ügyvéd által képviselt **XLVII. rendű**, dr. Nónay György ügyvéd által képviselt **XLVIII. rendű**, dr. Cimre Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **XLIX. rendű, L. rendű, LI. rendű, LII. rendű, LIII. rendű alperesek** ellen kártérítés iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnál 21.G.40.330/2006. szám alatt indult és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.245/2008/9. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem és az I.,II.,III.,V.,VI.,VII.,VIII.,X., XII-XXXII., XXXIV-XXXVII., XL., XLII-XLIV., XLVI. és XLVIII. rendű alperesek által benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán 2009. december 1-jén tartott tárgyalásom meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.245/2008/9. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal, hogy a jogerős ítélet indokolása 11. oldalának 2. bekezdését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. alperessel egyetemlegesen a II.r. alperesnek 315.600,- (háromszáztizenötezer-hatszáz) Ft, a III.r. alperesnek 82.900,- (nyolcvankettőezer-kilencszáz) Ft, az V.r. alperesnek 52.900,- (ötvenkettőezer-kilencszáz) Ft, a VI.r. alperesnek 69.300,- (hatvankilencezer-háromszáz) Ft, a VII.r. alperesnek 52.900,-

(ötvenkettőezer-kilencszáz) Ft, a VIII.r. alperesnek 114.000,- (száztizennégyezer) Ft, a X.r. alperesnek 105.000,- (százötezer) Ft, a XII.r. alperesnek 26.000,- (huszonhatezer) Ft, a XIII.r. alperesnek 68.800,- (hatvannyolcezer-nyolcszáz) Ft, a XIV.r. alperesnek 18.700,- (tizennyalcezer-hétszáz) Ft, a XV.r. alperesnek 52.000,- (ötvenkettőezer) Ft, a XVI.r. alperesnek 1.200.000,- (egymillió-kettőszázezer) Ft, a XVII.r. alperesnek 52.000,- (ötvenkettőezer) Ft, a XVIII.r. alperesnek 95.000,- (kilencvenötezer) Ft, a XIX.r. alperesnek 26.000,- (huszonhatezer) Ft, a XX.r. alperesnek 145.000,- (száznegyvenötezer) Ft, a XXI.r. alperesnek 26.000,- (huszonhatezer) Ft, a XXII.r. alperesnek 82.000,- (nyolcvankétezer) Ft, a XXIII.r. alperesnek 27.000,- (huszonhétezer) Ft, a XXIV.r. alperesnek 57.000,- (ötvenhétezer) Ft, a XXV.r. alperesnek 721.000,- (hétszázhuszonegyezer) Ft, a XXVI.r. alperesnek 48.000,- (negyvennyolcezer) Ft, a XXVII.r. alperesnek 53.000,- (ötvenháromezer) Ft, a XXVIII.r. alperesnek 546.000,- (ötszáznegyvenhatezer) Ft, a XXIX.r. alperesnek 26.000,- (huszonhatezer) Ft, a XXX. r. alperesnek 26.000,- (huszonhatezer) Ft, a XXXI.r. alperesnek 221.000,- (kettőszázhuszonegyezer) Ft, a XXXII.r. alperesnek 70.000,- (hetvenezer) Ft, a XXXIII.r. alperesnek 13.000,- (tizenháromezer) Ft, a XXXIV.r. alperesnek 23.000,- (huszonháromezer) Ft, a XXXV.r. alperesnek 54.000,- (ötvennégyezer) Ft, a XXXVI.r. alperesnek 138.000,- (százharmincnyolcezer) Ft, a XXXVII.r. alperesnek 57.000,- (ötvenhétezer) Ft, a XXXIX.r. alperesnek 375.000,- (háromszázhetvenötezer) Ft, a XL. r. alperesnek 95.000,- (kilencvenötezer) Ft., a XLII.r. alperesnek 61.000,- (hatvanegyezer) Ft, a XLIII.r. alperesnek 15.000,- (tizenötezer) Ft, a XLIV.r. alperesnek 30.000,- (harmincezer) Ft, a XLVI.r. alperesnek 53.000,- (ötvenháromezer) Ft, a XLVIII.r. alperesnek 44.000,- (negyvennégyezer) Ft, a XLIX.r. alperesnek 977.000,- (kilencszáz-hetvenhétezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

#### **I n d o k o l á s :**

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I. r. alperes, valamint a II-LIII. r. alperesek között 1997. május 1. napját megelőzően a települési szilárd hulladék szállítására közszolgáltatási szerződés jött létre. Az 1995. évi XLII. törvény alapján meghozott 24/1996.(V.8.) számú, valamint az azt módosító 20/1997.-(IV.26.) számú önkormányzati rendeletekben M Megyei Jogú Város Önkormányzata 1997. május 1-jétől a települési hulladék szállítását kizárólagos joggal végző szolgáltatóként a felperes jogelődjét jelölte ki. Ugyanígy rendelkezett az önkormányzat 2001. január 1-jén hatályba lépett, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) alapján megalkotott 56/2001.(XII.12.)

önkormányzati rendeletében is. Ez utóbbi rendeletet módosító 3/2003.(II.10.) önkormányzati rendelet szerint a rendelet nem érinti az annak hatályba lépése előtt más szolgáltatóval kötött szerződések érvényességét. A II-LIII. r. alperesek a korábban kötött szerződéseket az I. r. alperessel fenntartották, ez alapján az I. r. alperes a szilárd hulladékot elszállította, a díjakat pedig beszedte.

A felperes a Miskolci Városi Bíróság előtt P.24.001/2002. szám alatt pert indított a jelen per I. r. alperese és a többi alperes közötti közszolgáltatási szerződések lehetetlenülésének megállapítása iránt, egyben kérte, hogy a bíróság közötte mint szolgáltató és az azt igénybe venni köteles alperesek között hozza létre a hulladékszállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződést.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a másodfokon eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.IX.22.122/2004/2. számú, 2004. december 9-én kelt részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az I. r. alperes, valamint a vele szerződő további alperesek között létrejött közszolgáltatási szerződések jogi lehetetlenülés következtében megszűntek, ezáltal az új közszolgáltatási szerződések létrehozása tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A részítélet meghozatala után egyes alperesek önként megkötötték a felperessel a közszolgáltatási szerződéseket, a többiek és a felperes között a Miskolci Városi Bíróság a 2006. november 23-án kelt és 2007. április 3-án jogerőre emelkedett 23.P.20.834/2005/59. számú ítéletével létrehozta a közszolgáltatási szerződéseket.

A felperes a jelen perben előterjesztett módosított keresetében a II-LIII. r. alpereseket összesen 264,007.653 Ft kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni, az I. r. alperest pedig a II-LIII. r. alperesekkel szerződésenként egyetemlegesen kérte marasztalni. Előadta, hogy az I. r. alperes 1997. május 1-je után M Város közigazgatási területén hulladékszállítást jogellenesen végzett, a II-LIII. r. alperesek pedig jogellenesen tagadták meg a felperessel történő szerződéskötést, amely felróható alperesi magatartásokkal okozati összefüggésben kára keletkezett. A kárát 2002. január 1-jétől a vele történt szerződéskötés - illetőleg a szerződéseknek a bíróság által történő létrehozása - időpontjáig számította fel, összegét pedig a hatályos önkormányzati rendeletekben megállapított díjak együttes összegében jelölte meg.

A IX., XI., XXXIII., XLV., LI., LII. és LIII. r. alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő, a további alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokon eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 21.G.40.330/2006/36. sorszámú ítéletében a keresetet elutasította.

A Debreceni Ítéltábla a felperes fellebbezése és az I-III. r., V-VIII. r., X. r., XII-XXXII. r., a XXXIV-XXXVII. r., XLII-XLIV.r. és az XLVIII.r. alperesek csatlakozó fellebbezése folytán hozott Gf.IV.30.245/2008/9. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

Megállapította, hogy a felperes kártérítés iránt indított keresetet, amelyet a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése és 340. § szerint kellett elbírálni. A kártérítés konjunktív feltételei a jogellenesség, a felróhatóság, a kár bekövetkezése, valamint az okozati összefüggés. A károkozás - kivéve a jogszerűen okozott kárt - jogellenes magatartás, amely a törvényben írt további feltételek megléte esetén kártérítést vonhat maga után. Az a körülmény, hogy a II-LIII. r. alperesek 1997. május 1-je után elzárkóztak a felperessel való szerződéskötéstől jogellenes magatartás attól függetlenül, hogy a jogszabályok a korábban megkötött szerződések jogi sorsát egyértelműen nem rendezték, és annak ellenére is, hogy a szerződéskötési kötelezettségük fennállását először a Legfelsőbb Bíróság mondta ki a 2004. december 9-én kelt részítéletében.

Az alperesek magatartása azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint sem volt felróható mindaddig, amíg a Legfelsőbb Bíróság a szerződéskötési kötelezettségüket nem rögzítette. Sem az 1995. évi XLII. törvény, sem a 2000. évi XLIII. törvény, sem pedig az azokon alapuló önkormányzati rendeletek nem tartalmaztak egyértelmű rendelkezést az 1997. május 1-je előtt kötött szerződések jogi sorsát illetően. Eltérő tartalmú bírósági ítéletek is születtek e tárgyban, miután a bíróságok eltérően értelmezték az önkormányzat 56/2001.(XII.12.) számú rendeletének módosításait. Nem lehetett ezért felróhatónak tekinteni a jogértelmezésben laikus alperesek azon magatartását, hogy a maguk részéről érvényesnek és hatályosnak is tartották az I. r. alperessel 1997. május 1-je előtt kötött közszolgáltatási szerződéseket.

Ez a helyzet azonban 2004. december 9-étől megváltozott. A Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatalától már egyértelműnek kellett lenni az alperesek számára a felperessel való szerződéskötési kötelezettségüknek. Ettől kezdve az lett volna az általában elvárható magatartás, hogy felszámolják az I. r. alperessel fennálló jogviszonyukat és szerződést kötnek a felperessel. Ahhoz azonban, hogy a bíróság az alpereseket kártérítés fizetésére kötelezhesse a felperesnek a kár bekövetkezését és annak összecszerúságát is bizonyítania kellett volna. A kár összege nyilvánvalóan nem lehetett azonos az önkormányzati rendeletben megállapított díjak összegével. A felperes eltérő jogi álláspontja miatt azonban a kár

összegszerűségére bizonyítást nem ajánlott fel, ennek hiányában viszont megalapozott ítélet nem volt hozható.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresete teljesítését kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében, a 355. §-ának (4) bekezdésében, valamint a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg. Állította, hogy a másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a Ptk. 339. §-a (1) bekezdésének második fordulátát. 1997. május 1-jétől az 1995. évi XLII. törvény bevezette a hulladékkal kapcsolatos kötelező igénybevételét az ingatlan tulajdonosok részére. Nem változtatott ezen a Hgt. sem. A jog nem tudása az alpereseket a törvényben írt kötelezettségeik alól nem mentesítette. Az önkormányzati rendelet kijelölte a felperes jogelődjének személyében a közszolgáltatót, a vele való szerződéskötés megtagadása az alperesek részéről felróható magatartásnak minősül. Egyébiránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 4.Pf.21.247/2001/5. számú ítélete iránymutatást adott a kérdésben, így 2001. szeptember 6-ától az alperesek is tudatában voltak a szerződéskötési kötelezettségüknek.

Megsértette a másodfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (2) bekezdését és a meg nem fizetett közszolgáltatási díj mint kár alátámasztása érdekében a felperes által megjelölt "szakmai szabályokat". A követelését a felperes nem elmaradt haszon címén érvényesítette, a felperesi érvelés figyelmen kívül hagyásával a másodfokú bíróság a kérelemnek új értelmet adott. A bizonyítottság hiányára történő utalás ezért tartalom nélkül való. A közszolgáltatás "jogszabályi fedezete" - az önkormányzati rendeletben megállapított díj - olyan vagyoni elem, amelynek a közszolgáltatónál rendelkezésre kell állnia. A díj meg nem fizetésével a közszolgáltatónál nem elmaradt vagyoni előny keletkezik, hanem a közfeladat ellátásának fedezeteként jogszabály által garantált vagyona csökken, illetőleg hiányzik. Evonatkozásban fenntartotta a 2007. november 6-án kelt I. számú előkészítő iratában foglaltakat.

A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperesek kérték a jogerős ítélet indokolásából mellőzni azt a megállapítást, miszerint a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.22.162/2004/2. számú részítéletének meghozatalát követően már elvárható magatartás lett volna a II-LIII. r. alperesektől, hogy önként felszámolják az I. r. alperessel fennálló korábbi szerződéses kapcsolataikat, és létrehozzák a szerződést a felperessel.

Felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A XXXIII. r. alperes egyetértett a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben és felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltakkal. A XXXIX. és XLIX. r. alperesek a jogerős ítélet hatályban tartását kérték, a IV., IX., XI., XXXVIII., XLI., XLVII., L., LI., LII., és LIII. r. alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

-.-.-

A felülvizsgálati nem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperes a kártérítés iránti igényét 2002. január 1-jétől az alperesek vele való szerződéskötésének időpontjáig, illetve a közötté és egyes alperesek között a közszolgáltatási szerződés bíróság által történő létrehozásáig terjedő időtartamra terjesztette elő. Az eljáró bíróságoknak ezért azt kellett vizsgálniuk, hogy 2002. január 1-jétől fennállt-e az alperesek kártérítési felelőssége.

A jogvita elbírálására irányadó a kártérítési felelősség általános szabályairól szóló, a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint a kártérítés konjunktív feltételei: a magatartás jogellenessége, a felróhatóság, a kár bekövetkezése, valamint az okozati összefüggés. A fenti feltételek fennállását a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania. Az alperesek viszont a Ptk. 339. §-a (1) bekezdésének második fordulata szerint a mentesülésük érdekében hivatkozhattak a felróhatóság hiányára, nevezetesen arra, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az alperesek magatartását mindkét fokon eljáró bíróság egyezően, jogellenesnek minősítette, és avonatközásban is egyező döntést hoztak, hogy mindaz amit a felperes a káraként megjelölt, a felperes káraként nem értelmezhető. A felperes arra hivatkozott, hogy a II-LIII. r. alperesek által meg nem fizetett közszolgáltatási díj kieséssel azonos összegű kára keletkezett, a díjkiesés a vagyonában tényleges vagyoni hátrányt okozott. Hangsúlyozta, hogy a Hgt. 23. §-ának a/ és b/ pontja, a 241/2000.(XII.23.) Korm. rendelet 5. §-a (1) bekezdésének a/ - d/ pontjai, a 224/2004.(VII.22.) Korm. rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a/ - d/ pontjai szerinti feladata az adott település közszolgáltatásának (szilárd szemetshállítás) elvégzése, amelyet jellemzően az adott terület nagysága, a lakosság lélekszáma, a várhatóan keletkező hulladékmennyiség határoz meg. A közszolgáltatás díjának legmagasabb mértékét a közszolgáltatáshoz mérten, azzal arányosan kell meghatározni, illetve a jogszabályban meghatározott szempontok szerint kell képezni és önkormányzati rendeletben kell kihirdetni [Hgt. 25. §-ának (1) bekezdése, 23. §-ának f/ pontja, a 242/2000.(XII.23.) Korm. rendelet 4. §-ának (1)

bekezdése, a 6. §-ának (1) - (5) bekezdése, végül a 2. §-ának (2) - (4) bekezdése]. A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a fenti jogszabályi rendelkezésekre való hivatkozásával érdemben nem foglalkoztak.

Az eljáró bíróságok helytállóan mellőzték a közszolgáltatási díj fenti jogszabályokban írt megállapítási módszereivel kapcsolatos állásfoglalását. A hivatkozott jogszabályok a közszolgáltatási díj megállapításáról rendelkeznek, míg a jelen perben nem a szemeteszállítás, mint közszolgáltatás díja megállapításának módja és törvényes mértéke volt a jogvita tárgya, hanem az, hogy megalapozott-e a felperes kártérítési követelése.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint helytállóan foglaltak állást az eljáró bíróságok avonatközösben, hogy bár a perbeli időben a II-LIIII. r. alperesektől nem folyt be a szemeteszállítási díj a felpereshez - és a vagyona ezzel ilyen értelemben csökkent - ez nem jelenti egyúttal azt, hogy a be nem folyt díjjal azonos összegű kára keletkezett. A felperes a II-LIIII. r. alperesek részére közszolgáltatást nem végzett, a szemetet nem szállította el, e tevékenység elmaradása pedig részéről nyilvánvalóan költségmegtakarítással járt. Az sem bizonyos, hogy közöttük és az alperesek között pontosan az önkormányzati rendeletben maximális díjként meghatározott díj mellett jött volna létre a közszolgáltatási szerződés. Az eljáró bíróságok a Ptk. 355. §-a (4) bekezdésének helyes értelmezésével vizsgálták a felperest ért kár bekövetkezésének mibenlétét és annak mértékét. A kár mibenlétét és összegszerűségét a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a felperesnek kellett bizonyítania, és avonatközösben az eljáró bíróságok részéről megfelelő tájékoztatásban részesült. A Pp. 164. §-ának (2) bekezdése szerint a bíróság bizonyítást hivatalból csak akkor rendelhet el, ha azt a törvény kifejezetten megengedi. A kár bekövetkezésének és összegének bizonyítása végett a bíróság hivatalból bizonyítást nem rendelhet el - erre törvényi felhatalmazása nincsen - a felperes pedig a már ismertetett jogi álláspontja miatt az őt ért kárt nem bizonyította. Ezzel az alperesek kárfelelőssége megállapításának egyik konjunktív feltétele hiányozott, így nem sértettek jogszabályt az eljáró bíróságok azzal, hogy a felperes keresetét elutasították.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében vitatta, hogy az alpereseknek a Legfelsőbb Bíróság részítélete meghozataláig - 2004. december 9-éig - nem volt felróható, hogy nem vele kötötték meg a közszolgáltatási szerződést, illetve, hogy az I. r. alperes eddig az időpontig szemeteszállítást végzett; a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperesek pedig azt, hogy a fenti részítélet meghozatala után a szerződéskötés elmaradása nekik felróható lenne.

A fentebb már kifejtettek szerint 2002. január 1-jétől kellett vizsgálni az alperesek kártérítési felelősségének fennállását, így többek között azt, hogy az alperesek felróható magatartást tanúsítottak-e. E körben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy 2004. december 9-éig a nem egyértelmű jogi szabályozásra, a vonatkozó önkormányzati rendeletek eltérő értelmezése miatt eltérő bírósági ítéletekre tekintettel az alpereseknek az a magatartása, hogy nem számolták fel a korábbi szolgáltatóval a szemet szállítására kötött szerződést és nem kötöttek újat a felperessel, nem volt felróható. A felperes által a felülvizsgálati kérelmében felhozott, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 4.Pf.21.247/2001/5. számú ítélete nem alapozza meg a felperesnek azt az előadását, miszerint az alpereseknek már 2001. szeptember 6-ától tudniuk kellett a szerződéskötési kötelezettségükről. Az alperesek által hivatkozott jogerős ítéletek ezzel ellentétes rendelkezéseket tartalmaztak, így a jogerős döntések alapján mindaddig nem lehetett egyértelműen megállapítani a szerződéskötési kötelezettséget, amíg a Legfelsőbb Bíróság a már többször hivatkozott részítéletében ezt a kérdést el nem döntötte.

A Legfelsőbb Bíróságnak - figyelemmel a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben foglaltakra - vizsgálnia kellett, hogy a részítélet meghozatalát követően azon alpereseknek, akik ezt követően azonnal nem kötötték meg a felperessel a közszolgáltatási szerződést, ez a magatartás felróható-e. A perben nem volt vitás, hogy a részítélet folytán folytatódó eljárásban a Miskolci Városi Bíróság könyvszakértői bizonyítás alapján a felperes és az ottani alperesek között a közszolgáltatási szerződést a felperes által igényelt díjat 12 %-kal csökkentve hozta létre. Ezen ítélet ellen a felperes fellebbezett, majd a fellebbezését visszavonta. Az ítélet jogerőre emelkedésével a II-LIII. r. alperesek és a felperes között a jogviszony létrejött. Az eldöntendő kérdés tehát az volt, hogy a Legfelsőbb Bíróság hivatkozott részítéletének meghozatalát követően a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időtartam alatt az alperesek felróható módon jártak-e el.

Evonatkozásban a Legfelsőbb Bíróság osztotta a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperesek álláspontját, nevezetesen, hogy tőlük nem volt elvárható, miszerint a részítéletet követően a felperes által meghatározott közszolgáltatási díj mellett kössék meg a közszolgáltatási szerződést. Ebből következik, hogy az I. r. alperestől sem volt elvárható, hogy a többi alperessel a szerződéses kapcsolatát felszámolja.

Azzal a kérdéssel, hogy az alperesek magatartása felróható volt-e kizárólag a felülvizsgálati, illetőleg csatlakozó felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel foglalkozott a Legfelsőbb Bíróság, ugyanis a felperes által megfelelően bizonyított kár

hiányában az alperesek kártérítési felelősségét megállapítani nem lehet, a kártérítési felelősség egyik elengedhetetlen feltétele hiányában viszont a többi feltétel fennállást vagy fenn nem állását a bíróságnak vizsgálnia nem kell.

A kifejtettetekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.245/2008/9. számú ítéletét hatályában fenntartotta azzal azonban, hogy mellőzte a jogerős ítélet indokolása 11. oldala második bekezdésének azzal kapcsolatos megállapításait, miszerint a Legfelsőbb Bíróság részítéletének meghozatalát követően elvárható magatartás lett volna az alperesek részéről, hogy önként felszámolják a korábbi szerződéses kapcsolataikat, és ennek nem képezhette akadályát az, hogy a személyszállítási díjat illetően a felperes és az érintett alperesek között vita volt.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet, illetve ellenkérelmet benyújtó alpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Ezen alperesek felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A Legfelsőbb Bíróság figyelemmel volt arra, hogy a felperes az I. r. alperest a további alperesekkel szerződésenként egyetemlegesen kérte a kártérítésben marasztalni, ezért a Pp. 51. §-ának a/ pontja és 82. §-ának (1) bekezdése szerint a felperes a perköltségeket az I. r. alperes, valamint az egyes további alperesek részére szerződésenként egyetemlegesen köteles megfizetni.

A IV., IX., XI., XXXVIII., XLI., XLV., XLVII., L., LI., LII., LIII. rendű alpereseknek a felülvizsgálati eljárásban perköltségük nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

**Budapest, 2009.december 1.**

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,  
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,  
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

*A kiadmány hitelélül:*

*bíróági írnok  
(PBné)*